

Mottagare

Barn- och utbildningsnämnden

Översyn av den specialpedagogiska organisationen

Förlag till beslut

- Informationen tas emot
- Förvaltningen återkommer i december 2026 med slutredovisning av uppdraget.

Sammanfattning

Mot bakgrund av analysrapporten 2025 om elevers gymnasiebehörighet har behovet av att kartlägga specialpedagogisk kompetens inom Region Gotland identifierats. Kompetensen är central för tillgängliga lärmiljöer och rättssäkra stödinsatser, men är idag organiserad på olika sätt, vilket påverkar likvärdighet och systematik. Samtidigt ökar kraven på tydlighet kring specialpedagogers och speciallärares behörighet, roller och ansvar, särskilt kopplat till utredningar, uppföljning och huvudmannens ansvar.

Ett uppdrag har därför initierats för att ta fram en samlad nulägesbild av befintlig specialpedagogisk kompetens i grundskolan. Syftet är att visa kompetensfördelning, matchning mellan behörighet och verksamhetsbehov, samt ge underlag för beslut om kompetensutveckling, resursfördelning och organisatoriska åtgärder. Kartläggningen omfattar utbildning, examen, behörighet, organisatorisk placering samt analyser i relation till elevantal och organisatoriska förutsättningar, inklusive pensionsprognoser för framtida behov.

Arbetet startade 22 oktober 2025 och pågår fram till 2 december 2026, med löpande avstämningar. Denna andra delredovisning till barn- och utbildningsnämnden avser status i arbetet och avstämning mot tidplan, slutrapportering i december 2026. Bedömningen är att uppdraget är väl motiverat och nödvändigt för att skapa likvärdighet, tydligt ansvar och långsiktig hållbarhet i kompetensförsörjningen.

Ärendebeskrivning

Mot bakgrund av analysrapport 2025 om elevers behörighet till gymnasiet har ett behov identifierats av att kartlägga den specialpedagogiska kompetensen inom Region Gotlands organisation. Specialpedagogisk kompetens är en central förutsättning för skolans arbete med tillgängliga lärmiljöer och för att säkerställa att elever i behov av särskilt stöd får adekvata och rättssäkra insatser.

Inom Region Gotland är den specialpedagogiska kompetensen organiserad på olika sätt, vilket påverkar både tillgången till stöd och förutsättningarna för ett likvärdigt och systematiskt arbetssätt. Samtidigt har kraven ökat på tydlighet kring specialpedagogers och speciallärares behörighet, roller och ansvar, särskilt i relation till pedagogiska utredningar, uppföljning av stödinsatser och huvudmannens ansvar för kvalitet och rättssäkerhet. Mot denna bakgrund har ett uppdrag initierats för att ta fram en samlad nulägesbild av befintlig specialpedagogisk kompetens inom grundskolan.

Syftet med uppdraget är att skapa ett samlat underlag som visar hur den specialpedagogiska kompetensen är fördelad inom organisationen och i vilken utsträckning befintlig behörighet motsvarar verksamhetens behov. Uppdraget ska utgöra ett beslutsunderlag för nämnd och förvaltning avseende prioriteringar inom kompetensutveckling, resursfördelning och eventuella organisatoriska åtgärder, samt tydliggöra hur huvudmannen kan säkerställa långsiktig likvärdighet och samordning.

Arbetet genomförs som en tidsatt utredning i samverkan mellan berörda funktioner, där insamling av personal- och verksamhetsdata utgör en central del. Kartläggningen omfattar utbildning, examen, behörighet och organisatorisk placering för specialpedagoger, speciallärare och, om möjligt, annan personal med specialpedagogisk utbildning, samt analyser av kompetensfördelning i relation till relevant och organisatoriska förutsättningar. Parallellt tas pensionsprognoser fram för att belysa framtida kompetensförsörjningsbehov.

Arbetet med att samla in information och ta fram en samlad nulägesbild har genomförts i enlighet med uppdragsdirektivets mål och principer, och fortsätter framåt med sammanställning och analys enligt plan. Uppdraget startade den 22 oktober 2025 och pågår, enligt uppdragsdirektivet, till den 2 december 2026, med löpande avstämningar mellan beställare och uppdragsledning.

Bedömning

Bedömningen är att uppdraget att kartlägga den specialpedagogiska kompetensen inom Region Gotland är nödvändigt och väl motiverat utifrån identifierade behov av ökad likvärdighet, tydligare ansvarsfördelning och långsiktig hållbarhet i kompetensförsörjningen. En samlad nulägesbild av befintlig kompetens bedöms vara en grundläggande förutsättning för att kunna fatta väl underbyggda beslut på huvudmannanivå.

Arbetet befinner sig i nuläget i en fas där underlag har samlats in för att skapa en samlad nulägesbild, och nu ska sammanställas för analys.

Uppdragets upplägg, med tydlig styrning, samverkan mellan berörda funktioner och fokus på huvudmannanivå, bedöms ge ett användbart underlag för fortsatta prioriteringar. Uppdraget utgör därmed ett viktigt steg i arbetet med

att skapa bättre överblick, ökad likvärdighet och mer långsiktiga förutsättningar för den specialpedagogiska kompetensen.

Denna tjänsteskrivelse avser den andra delredovisningen av uppdraget till barn- och utbildningsnämnden. Bedömningen är att den avsatta tiden för uppdraget behöver tas i anspråk i sin helhet för att säkerställa en tillräckligt bred och tillförlitlig nulägesbild. Arbetet fortsätter och slutrapportering planeras i december 2026 i enlighet med fastställd tidplan i uppdragsdirektivet.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse utbildnings- och arbetslivsförvaltningen Region Gotland 2026-05-06

Utbildnings- och arbetslivsförvaltningen

Torsten Flemming
Utbildningsdirektör

Hanna Thunholm
Avdelningschef Grundskola